

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Interesna skupina delojemalcev

Številka: 060-13-2/2021/5
Ljubljana, 25. 2. 2021

P R E D L O G

Z A P I S N I K

40. seje Interesne skupine delojemalcev, ki je bila v sredo, 24. 2. 2021, ob 7.30, v obliki videokonference prek sistema CISCO WEBEX.

P r i s o t n i:

- Lidija Jerkič (vodja)
- Oskar Komac
- Branimir Štrukelj
- Ladislav Rožič

Predlog dnevnega reda:

- 1. Potrditev zapisnikov 39. redne seje interesne skupine**
- 2. Priprava na 37. sejo Državnega sveta**
- 3. Razno**

Interesna skupina je brez pripomb potrdila dnevni red 40. redne seje interesne skupine.

* * *

K točki 1:

Člani interesne skupine so brez pripomb potrdili zapisnik 39. redne seje interesne skupine.

K točki 2:

- **Potrditev zapisnikov 36. redne in 21. izredne seje Državnega sveta Republike Slovenije**

Člani interesne skupine k tej točki niso imeli pripomb.

- **Pobude in vprašanja državnih svetnic in svetnikov**

Člani interesne skupine k tej točki niso imeli pripomb.

- **Predlog Mnenja k Predlogu zakona o nacionalnem demografskem skladu (ZNDS) - druga obravnava, EPA 1397-VI**

Člani interesne skupine so po razpravi sprejeli naslednje stališče:

»Interesna skupina delojemalcev se je v okviru obravnave Predloga mnenja Državnega sveta k Dopolnjenemu predlogu zakona o nacionalnem demografskem skladu (ZNDS) - druga obravnava, EPA 1397-VIII, seznanila z vsebino dopolnjenega predloga zakona.

Interesna skupina delojemalcev opozarja, da je bil Predlog zakona o nacionalnem demografskem skladu, EPA 1397-VIII, v zakonodajni postopek poslan v nasprotju s pravili Ekonomsko-socialnega sveta. Predlog zakona pred obravnavo na Vladi Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vlada) ni bil predmet usklajevanja s socialnimi partnerji in ni bil predmet javne razprave skladno z Resolucijo o normativni dejavnosti. Naknadno, po vložitvi v zakonodajno proceduro, se je Ekonomsko-socialni svet sicer seznanil s predlogom zakona in z namenom usklajevanja o njegovi vsebini ustanovil tudi pogajalsko skupino, na kateri pa se je izkazalo, da Vlada oziroma njihovi predstavniki na Ministrstvu za finance niso pripravljeni na nikakršne spremembe temeljnih konceptualnih rešitev predloga zakona, ki so za delojemalsko stran nesprejemljive.

Člani interesne skupine sicer podpirajo ustanovitev nacionalnega demografskega sklada (v nadaljevanju NDS), vendar takšnega, ki bi dolgoročno razbremenil javno pokojninsko blagajno. Ta naj bi bila, glede na projekcije čez nekaj deset let, pod velikim pritiskom, izdatki za pokojnine in tudi za starajočo družbo pa naj bi tudi po opozorilih mednarodnih organizacij in Evropske komisije za Slovenijo predstavljali enega od največjih izzivov v prihodnje. Prav zaradi tega je ob sprejemanju Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2) leta 2012 delojemalska stran predlagala in podprla vključitev demografskega rezervnega sklada v besedilo zakona, pri čemer naj bi omenjeni demografski rezervni sklad predstavljal enega od virov za financiranje pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Člani Interesne skupine delojemalcev menijo, da je demografski sklad nujen, a je treba z zakonom jasno opredeliti njegovo funkcijo, ki bi morala biti v dolgoročnem zagotavljanju dodatnih sredstev za financiranje javne pokojninske blagajne, prav tako njegov način delovanja, financiranja oziroma upravljanja s sredstvi ipd.

Po prepričanju članov Interesne skupine delojemalcev je Predlog zakona o nacionalnem demografskem skladu skrajno problematičen prav v ključnih točkah, in sicer:

- 1) Predlog zakona predvideva uporabo sredstev demografskega sklada tudi za tekočo porabo, za akumulacijo pa zgolj del sredstev. Tudi glede slednjega je mogoče odstopanje, zato po mnenju članov interesne skupine predlagana ureditev ne bo zagotavljala stabilnosti pokojninskega sistema, ki se bo pred največjimi preizkušnjami znašel čez 15 do 20 let.
- 2) Predlog zakona ne predvideva nobenih novih virov sredstev za demografski sklad, ki bi poleg kapitalskih naložb povečevala sredstva sklada in mu na dolgi rok zagotavljala zadostne vire za sofinanciranje izdatkov za pokojnine.
- 3) Predlog zakona predvideva izdatke za namene, ki po mnenju članov interesne skupine niso naloga demografskega sklada in so poleg tega tudi popolnoma nedefinirani. Menijo, da izdatki za financiranje ukrepov družinske politike ne sodijo med izdatke, ki naj bi jih pokrival demografski sklad, temveč gre za izdatke za vodenje družinske politike, ki jih mora zagotavljati proračun. Enako velja za izdatke

za dolgotrajno oskrbo, katere vsebino (pravice, izvajalce ter izvajanje) in financiranje je treba urediti s posebnim zakonom in vzpostavitevijo zavarovanja za dolgotrajno oskrbo.

4) Predlog zakona vse premoženje države koncentrira na enem mestu, kar je problematično tako z vidika upravljanja kot tudi z vidika smiselnosti in ustreznosti prenašanja določenih kapitalskih naložb v demografski sklad glede na namen, zaradi katerega se ustanavlja (zagotavljanje dolgoročne vzdržnosti pokojninskega sistema).

5) Z zadnjimi dopolnitvami, vnesenimi v predlog zakona tik pred njegovo vložitevijo v zakonodajno proceduro, je bilo k NDS pripojeno tudi premoženje KAD, vključno z Modro zavarovalnico. V upravljanje in razpolaganje države (in politike) s tem prehajajo zasebni prihranki posameznikov, zbranih na svojih računih iz naslova dodatnega pokojninskega zavarovanja. Takšne rešitve so ustavno sporne in povsem nerazumljive.

6) Predlog zakona vse vzvode za upravljanje in nadzor daje v roke političnim strankam in Vladi ter ne zagotavlja vključenosti predstavnikov aktivne populacije, za katere socialno varnost v času starosti naj bi bil namenjen demografski sklad, predstavnikom upokojujencem in mladih pa namenja obrobno vlogo (2 od 11 glasov).

V lastništvo sklada se za namen financiranja pokojnin in vsega ostalega prenašajo tudi naložbe, katerih osnovni namen ni ustvarjanje dobička, ampak zagotavljanje gospodarskih javnih služb ali pa imajo drug poseben namen (Slovenske železnice, Pošta Slovenije, Elektro Ljubljana, Elektro Gorenjske, Elektro Maribor in Elektro Primorske ...). Osrednji cilj upravljanja naložb NDS (kot to navaja predlog zakona), vključno s temi naložbami, je zagotavljanje sredstev za pokojninsko blagajno. Z vidika NDS bo pri upravljanju teh naložb v ospredju čim višja donosnost in izplačevanje čim višjega dobička, kakovost in dostopnost storitev prebivalstvu pa bo drugotnega pomena. Soočeni bomo z višjimi izplačili dobičkov v obliki dividend in bistveno nižjimi investicijami, kar bo vodilo v slabšo kakovost storitev. Pričakovano je, da se bo z namenom čim višjega dobička dodatno racionaliziralo poslovanje z nižanjem stroškov dela in manjšo dostopnostjo do storitev. Druga možnost je podražitev storitev, čemur smo bili večkrat priča v zadnjih letih. Ker gre za storitve, kot so poštna storitve, distribucija električne energije, železniški promet, bo višanje cen prizadelo večino prebivalstva.

Kot ugotavljajo člani interesne skupine, se je pri delu pogajalske skupine Ekonomsko-socialnega sveta pokazalo, da pri veliki večini navedenih spornih točk Vlada ni pripravljena posegati v predlog zakona, hkrati pa je tudi večkrat poudarila, da je predlog zakona že v zakonodajnem postopku in zato posledično nima več formalnih vzvodov za poseganje v zakonodajno besedilo. Hkrati so člani interesne skupine spomnili, da so bile zadnje spremembe na seji matičnega Odbora Državnega zbora za finance sprejete brez pravočasnega povabila zainteresirane javnosti, pa tudi brez sodelovanja opozicijskih parlamentarnih strank, ki so sejo zapustile.

Predlog zakona o nacionalnem demografskem skladu naj bi bil naravnano izrazito dolgoročno, saj naj bi bili njegovi učinki raztegnjeni skozi več deset let, hkrati pa bi zadeval praktično vse prebivalce Slovenije, ki so ali bodo upravičenci do pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Zakon, ki naj bi radikalno posegel v upravljanje državnega premoženja in učinkovito naslovil problematiko srednje in dolgoročne vzdržnosti pokojninskega sistema, bi moral biti pripravljen ob temeljitih analizah in močnih strokovnih podlagah (ki v konkretnem primeru manjkajo), hkrati pa

bi moral biti sprejet v širokem družbenem konsenzu, ki bi predstavljal tudi temelj za obnovitev medgeneracijske pogodbe, hkrati z dolgoročno vizijo razvoja sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Kot menijo člani Interesne skupine delojemalcev, vse to omenjenemu predlogu zakonu manjka, hkrati pa zagotavlja popoln nadzor politike nad premoženjem, vrsto dobro plačanih vplivnih položajev, možnost privatizacije državnega premoženja – kar ga je še ostalo –, prelivanje sredstev v proračun namesto v razvoj in poseg v privatna sredstva zavarovancev.

Člani interesne skupine delojemalcev menijo, da v tem trenutku ni popolnoma nikakršnega razloga, da bi se tako pomemben zakon sprejemalo na hitro, brez vključevanja socialnih partnerjev in drugih deležnikov ter javnosti. Po njihovem je takšen način priprave zakonodaje neodgovoren in škodljiv tako za uveljavljene standarde socialnega dialoga v Republiki Sloveniji kot tudi predvsem za bodoče upravičence do pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, saj spodjeda medgeneracijsko solidarnost. Razmisliti bi veljalo o drugačnem načinu pristopa k pripravi zakona in uporabi razpoložljivih možnosti, vključno z uporabo naknadnega zakonodajnega referendumu.

Za poročevalko je bila določena vodja interesne skupine Lidija Jerkič.«

- **Predlog Mnenja k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2I) - druga obravnava, EPA 1218-VII**

Po razpravi so se člani interesne skupine odločili za podporo predlogu mnenja, čeprav so imeli določene pomisleke.

- **Predlog Mnenja k Sedmemu poročilu o položaju romske skupnosti v Sloveniji, EPA 1490–VIII**

Člani interesne skupine so se seznanili s predlogom mnenja.

- **Predlog Poročila o delu Državnega sveta v letu 2020**

Člani interesne skupine so se seznanili s predlogom poročila.

K točki 3:

Vodja interesne skupine Jerkičeva je na kratko povzela dogajanje na seji Kolegija Državnega sveta:

1. Predsednik Državnega sveta je sprejel Pravilnik o posvetih. IS delojemalcev je sicer ob obravnavi predloga menila, da Državni svet tovrstnega pravilnika ne potrebuje, a je bila ena izmed redkih interesnih skupin Državnega sveta s takšnim stališčem.
2. Vodja interesne skupine Jerkičeva je ostale člane seznanila z vsebino mnenja Pravne službe Državnega sveta k sklepu Interesne skupine delojemalcev, ki ga je interesna skupina sprejela ob stališču k predlogu odločilnega veta na Zakon o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUPOPĐVE). Kot je poudarila, mnenje nakazuje možnost ustavne presoje določenega člana Poslovnika Državnega sveta, če bo ponovno prišlo do vlaganja predloga veta, ki so se v Državnem svetu – že kar po pravilu – vlagali na zakone o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi

posledic epidemije COVID-19 (PKP). Kot je poudarila, bo Interesna skupina delojemalcev na pravno mnenje opozorila tudi ostale državne svetnike, če/ko bo prihodnjič prišlo do takšnega predloga veta, pa bo sledila mnenju Pravne službe Državnega sveta.

3. Praviloma dva dni pred sejo Državnega sveta državni svetniki prejmejo poziv, da se izrečejo, kako bodo spremljali sejo Državnega sveta: ali videokonferenčno na daljavo ali z osebno prisotnostjo v dvorani Državnega sveta. Vodja interesne skupine Jerkičeva je ostale člane interesne skupine pozvala, naj se odzovejo, saj na tak način precej olajšajo urejanje tehničnih zadev, ki se nanašajo na organizacijo sej Državnega sveta v časi epidemije COVID-19.

* * *

Seja Interesne skupine delojemalcev se je zaključila ob 8.15.

Zapisala:
Mateja Faletič

Vodja interesne skupine
Lidija Jerkič